

Kylätoimintaa Suurilan koulupiirin alueella 1981-2001

Niissä toiminnoissa, jotka viimeksi kuluneen 50-vuotisjakson aikana ovat tapahtuneet koulupiirimme elämässä, käynnistys- ja elämisedellytysten perustana on Suurilan koulun johtokunnan aloitteista ja tekemisistä virinyt paikallisten asukkaitten, naisten, miesten ja lasten yhteisymmärrys ja yhteistyö.

- Suurilan sivukirjaston perustaminen
- Postitoimipaikan - 21470 Suurila - aikaansaaminen
- Impivaaran erämökin rakentaminen
- Suurilan vesiosuuskunnan perustaminen
- Kyläkaupan jatkoaika Ol. Maapohjan jälkeen
- Aloitteet Suurilan rivitalon rakentamiseksi
- Kylätoimikunnan perustaminen

Historiallisena kuriositeettina todettakoon, että tänä vuonna, 2002, on kulunut 100 vuotta Suurilan koulun perustamisesta. Koulutyö alkoi Seppälän Tuomolan salissa. Oma talo valmistui nykyiselle koulutontille 1905, alakoulurakennus 1929, ulkorakennus 1939.

Koulu paloi 1963 ja uusi koulurakennus opettaja-asuntoloineen valmistui 1964.

Suurilan koulu lakkautettiin 1993 ja nyt kunta valmistelee sen myyntiä.

Kun koulun lisäksi kotitienomme on menettänyt sekä postin, kaupan että kirjaston, voitaneen yhtyä tunnettuun repliikkiin ”Niin muuttuu maailma, Eskoseni”.

Tulevien muutosten tuulet olivat jokaisen realistin havaittavissa jo 1980-luvun alussa, kun perustimme kylätoimikunnan Suurilaan. Ensimmäinen kokous pidettiin 13.11.1980 Suurilan koululla. Aloitajat olivat Leo Kantola, Viljo Laakso, Erkki Laurila, Paavo Mäenpää, Eero Saari ja Kalevi Saari. Tarkoituksemme oli selvittää itsellemme, mitä kylätoiminnalla tarkoitetaan ja mikä sen sisältö on. Opintomatalla kävimme Laitilan kunnan Kaivolon kylätoimintaan tutustumassa. Jo seuraavana vuonna saimme kutsun levittää oppiamme naapuriin Karinaiisiin ja Heikinsuon kyliin.

Suurilan kylätoimikunnan ensimmäinen varsinainen tehtävä oli lausunnon antaminen kunnan teettämään Tarvasjoen osayleiskaavan Suurilaa koskevaan osaan. Luonnoksen oli laatinut lääninhallituksen Di. Olavi Ahola ja lopullinen suunnitelma esiteltiin kyläkokoukselle sitten 11.12.-81. Jo silloin jouduimme toteamaan, että asiakirjalla tuskin olisi mitään käytännön merkitystä Suurilalle. Mutta, kun ”Kuntasuunnitelmassa on edellytetty, että myös sivukyliä kehitetään, niiden nykyiset palvelut pyritään säilyttämään ja kehittämään”. Kuinka moniselitteistä kunnallishallinnollinen retoriikka onkaan!

Tammikuussa -82 teimme kunnanvaltuustolle aloitteen Euran koululla tarpeen olleitten opetusjärjestelyitten suunnittelemiseksi niin, että 2-opettajaiset Suurilan ja Horristen koulut vastaisuudessakin voitaisiin säilyttää. Suurilan kylätoimikunnalle ei koskaan tullut tietoa siitä, että aloitteemme olisi millään tavoin käsitelty.

Tammikuussa -82 teimme kunnalle aloitteen tievalaistuksen saamiseksi Kyröntielle Suurilaan. Ei ottanut tulta. Uudistimme aloitteemme kaksi vuotta myöhemmin. Käsitettä ”lobbaus” ei silloin vielä ollut, mutta määräraha Suurilan tievalaistusta varten varattiin kunnan talousarvioon -87 ja helmikuussa -88 koululla pidetyssä valojuhlissa tievalot sytytettiin.

Kylätoiminnan varojenkeruun avaintoimia ovat olleet kylätanssit. Heti toiminnan alkuvuosina hankittiin filmiliimattua vesivaneria niin paljon, että saatiin kunnan tanssilattia. Suurilan Liipolan (Lavoset) ja Horristen Tahin (Tahilat) hallitiloissa ovat pelit vuosien mittaan soineet. Järjestelyissä kyläläiset ovat luoneet lukemattomien talkootuntien työllä myös aitosuomalaista tunnelmaa. Vanhaa kunnan tanssimusiikkia elokuiseen ehtooseen, grillisauhujen ja makkarankäristyksen kotoista tuntua ja buffetin leppoisaa puheensorinaa kahvikuppien kilinöineen.

Tanssilattialevyjen, grillin ja kahvikuppien vuokraus on antanut omaa pientä sivustatukeaan talouden vakaudelle. Tulihan se grilli reissultaan joskus siivoamattomana takaisin.

”Suurilan kylätoimikunta” on se alpakkalautasen kaiverrus, joka kertoo uusille kyläläisille vauvoille heidän syntyneen ihan oikeaan paikkaan. Lautasen lahjoittaja on hankkinut pientä kansaa varten myös oman leikkipaikan Suurilan koulun kentän päähän rivitalon viereen. Siinä äärellä on lentopallokenttä, jonka välineet ja hoito ovat niinkään kylälaisten toimen tulosta. Eipä unohtanut kylätoimikunta koivurivin istuttamistakaan samaisen kentän tienpuoleiseen laitaan. Siinä olisi nyt jo vähän paikkaamisenkin tarvetta. ”Joka on puun istuttanut, ei ole turhaan elänyt”.

Nuorison vähäinen määrä lienee ollut syynä siihen, että koululla aloitetut kylätoiminnan peli-illat eivät muodostuneet pysyviksi nuorten toimiksi, vaikka niitten vetäjä muistaneekin omien nuoruusaikojensa pingis-illoja saunoineen ja myös kilpailumatkoineen.

Vauvasta vaariin on oltu kylälaisten elämässä mukana nimikkokirkkopyhineen ja vanhainkotiin suuntautunein tervehdyskäynnein. Omalla seinälläni, samoin kuin monen muunkin aikuisikään varttuneen kyläläisen seinällä, perinteinen lahjakello muistuttaa lyönneillään elämän kulusta.

Palatkaamme hetkeksi Suurilan koulun 1960-luvun alkuvuosien johtokunnan toimiin. Koulu on peltoaukealla. Hiihtomaastot eivät ole parhaat mahdolliset. Oppilaitteni luotsaamana tutustuin Lyömästen maastoon jo 50-luvulla. Useitten kilometrien matka umpihankeen latua vetäen ei ketään meistä pahemmin rasittanut, mutta eväitä syödessä tuli helposti kylmä. Juttelin asiasta johtokunnan väelle ja taisin leikinpäiten puhella korsun tarpeesta. Korsujen aika oli onneksi ohi, mutta Lyömästen kalliolle nousi hirsimökki, joka avotakkoineen tehtiin kesällä -62. Se on yksi suurilalaisten yhteistyön tulos. Kertokoon tämän jutelman oheen liittämäni alkuperäinen rakennustarvikkeitten keräyslista omaa kieltään.

Viimeistään tässä yhteydessä yksi erityisen ansaittu kiitos. Se kuuluu Tarvasjoen Tarvakselle. Sen miehet rakensivat Impivaaran majan lähistölle kaksikin riistanruokintakatosta ja osoittivat omalla tekemisellään Suurilan koulun oppilaille, miten ”metsän väestä” huolehditaan. Mainostekstejä ei tarvittu, vain arkitekemistä. Lämmintä kättä, Tarvasjoen Tarvas. Antamanne oppi meni perille.

Koululakien muuttumisen myötä johtokunnat sittemmin lakkautettiin, mikä koulutyön kannalta oli korvaamaton virhe. Impivaaran majasta huolehtiminen tosin jatkui, se siirtyi kylätoimikunnan vastuulle. Paljon onkin työtä tehty melkein 40-vuotiaan mökin hyvässä kunnossa pitämiseksi, viimeksi vesikattoremontti. Samalla on ollut laturetki- suunnistus- ja kylälaisten luontopolkutapahtumien järjestämiselle otollinen tukipiste. Alkuperäinen linnunpönttökanta alueella vain tarvitsee uudelleentekemisen, kun kaatunut puuseekin nostettiin pystyyn.

Mene metsään ja opi!

Vuosien saatossa vaihtuneet kylätoimikuntien jäsenet ovat tarjonneet halukkaille myös liikuntaa järjestämällä suurilalaisille patikka- ja polkupyöräretkiä lähiympäristöön sekä uinti-iltoja tikanheittoakaan unohtamatta. Lasten liikenneturvallisuuden lisäämiseksi koulun aloittaneille oppilaille on lahjoitettu suojakypäriä kullekin.

Vähän etäämmälläkin on käyty, sillä asiakirjat kertovat mm. ”Pastori Jussilaisesta”, joka tavattiin teatterikäynnillä Tampereella. Kesäteatterikäynnit ovat niinkään tuttuja ja Iniössäkin on retkeilty, Nokian Eedenkin koettu.

”Pidä Suomi siistinä”-kampanja kiinnitti huomiota ympäristönhoitoon ja siihen osallistuminen on jo ennestään tuttua puuhaa lähiympäristön lisäksi Lyömästen mökin tienoosseen saakka. Myös Hannu Mansikkaniemen 1973 laatima ”Kunnan ympäristönhoitosuunnitelma ” on antanut kylätoimikunnalla ajattelemisen aihetta teetättämättä kuitenkaan lisätöitä. Ajattelemisen ja mahdollisen tekemisen tarpeita se kuitenkin jätti.

Jo perinteiseksi työmuodoksi ovat muodostuneet puurojuhlat, mihin usein on yhdistetty myös vuosittainen kyläkokous. Ne on pidetty koululla. Siellä ovat saaneet sijansa myös monet kylätoimikunnan kokoukset, joskin paljon on kokoonnuttu myös jäsenten kotona.

Monet järjestöt ja yhteisöt ovat vuosien varrella kääntyneet kylätoiminnan puoleen joko taloudellista tukea tai talkooapua toivoen. Rahalahjoituksia ovat saaneet seurakunnan päiväkerho ja kotirintamanaiset.

Yksittäisiä kyläläisiä on erilaisissa elämäntilanteissa muistettu joko lahjan, tuen tai kukkatervehdysten muodossa tilanteesta riippuen.

Kuvaavaa on, että toisinaan on pysähtytty arvioimaan toimintatilannetta eli mietitty, minkälaista kylätoiminnan tulisi olla nykypäivän muuttuneessa ja edelleen muuttuvassa elämisen kentässä.

Kahden vuosikymmenen aikana Suurilan kylätoiminnassa tehdyn työn tulokset sinänsä vastaavat erittäin hyvin tämän ajan huutoon: Älkää kertoko siitä, mitä olette tehneet, kertokaa siitä, mitä olette saaneet aikaan.

Ja lopuksi vielä rehellinen tunnustukseni: Minä toin kylätoiminnan Tarvasjoelle.

*Vaan kuitenkin, kaikitenki
ladun hiihdin laulajoille,
ladun hiihdin, latvan taitoin,
oksat karsin
tien osoitin.
Siitäpä nyt tie menevi
ura uusi urkenevi.*

Suurilassa helmenkuussa 2002

Viljo Laakso

**Suurilan kylätoimikunnan jäsenet
20-vuotisen toiminnan
aikana**

Kantola Leo	1980
Laakso Viljo	1980
Laurila Erkki	1980
Mäenpää Paavo	1980
Saari Eero	1980
Saari Kalevi	1980
Frantti Liisa ja Esko	1981 - 1982
Hietala Irja ja Veikko	1981 - 1982
Kantola Pirkko ja Leo	1981 - 1984
Laakso Orvokki ja Viljo	1981 - 1983
Laurila Inkeri ja Erkki	1981 - 1983
Mäenpää Kyllikki ja Paavo	1981 - 1983
Saari Maili ja Kalevi	1981 - 1982
Saari Sirkka-Liisa ja Eero	1981 - 1983
Lavonen Leena ja Seppo	1983 - 1985
Mäenpää Pirjo ja Kalervo	1983 - 1985
Saari Tuula ja Pentti	1983 - 1985
Heinonen Leila ja Simo	1984 - 1986
Mäenpää Leena ja Turkka	1984 - 1986
Nummela Satu ja Seppälä Hemmo	1984 - 1986
Viitanen Sirpa ja Kalevi	1984 - 1986
Vuorinen Katri ja Tyko	1985 - 1987
Anttila Ulla ja Arvo	1986 - 1988
Isotalo Raija ja Timo	1986 - 1988
Kuukkala Aulikki ja Juhani	1986 - 1988
Kallonen Kirsti ja Pertti	1987 - 1987
Schwartz Lola ja Eino	1987 - 1989
Tahila Irja ja Paavo	1987 - 1989
Ylitalo Paula ja Veikko	1987 - 1989
Mäkitalo Maija ja Matti	1988 - 1990
Seppälä Marjatta ja Esko	1988 - 1990

Lenkkeri Airi ja Ossi	1989 - 1991
Matikainen Mirja ja Kari	1989 - 1991
Reini Aino ja Olavi	1989 - 1991
Hallanheimo Minna ja Olli	1990 - 1992
Keppola Heli ja Frantti Jouni	1990 - 1990
Kotamäki Leena ja Alpo	1990 - 1992
Jaarinen Paula ja Alpo	1992 - 1994
Maaniitty-Hakamäki Tarja ja Hakamäki Rainer	1992 - 1993
Mustamäki Kaija ja Heikki	1992 - 1994
Virtanen Eija ja Jorma	1992 - 1994
Aaltonen Riitta ja Ari	1993 - 1995
Santaoja Tellervo ja Henry	1993 - 1995
Heinonen Maarit ja Esa	1994 -1996
Mäenpää Pirjo ja Kalervo	1994 -1996
Saari Tuula ja Pentti	1994 -1996
Lavonen Leena ja Seppo	1994 - 1997
Mäkinen Marja-Leena ja Timo	1994 - 1997
Rintala Sari ja Asko	1994 - 1997
Hagström Ritva ja Reijo	1995 - 1998
Saari Sirkka-Liisa ja Eero	1995 - 1998
Isotalo Timo	1996 - 1999
Kuukkala Aulikki ja Juhani	1996 - 1999
Metsola Riitta ja Matti	1996 - 1999
Heinonen Tuija ja Jukka	1997 - 2000
Manninen Helinä ja Mikko	1997 - 2000
Saari Tuula ja Pentti	1997 - 2000
Mäenpää Leena ja Turkka	1998 - 2001
Seppälä Marjatta ja Esko	1998 -
Marttila Pirkko-Liisa ja Rami	1999 -
Mäkitalo Maija ja Matti	1999 -
Syrjälä Piia ja Petteri	1999 - 2001

Hallanheimo Minna ja Olli	2000 -
Rönnemaa Taina	2000 -
Ylitalo Paula ja Veikko	2000 -

Havanka Marja-Liisa	2001 -
Lehtonen Matti	2001 -
Nikula Aila	2001 -